

DN.KULTUR

Lotta Olsson: "Star wars" förstörde generationer med sin diffusa självhjälps-ideologi. Sidan 2

TORSDAG 4 FEBRUARI 2016 ● SVERIGES STÖRSTA MORGONTIDNING ● GRUNDAD 1864

Facebook kan visst påverkas av en svensk lagändring

Linus Larsson om nya utredningen mot näthat. Sidorna 4-5

Ishiguro tillbaka. En romansaga som rymmer stora ödesfrågor, skriver Jonas Thente. Sidan 6

Krutfyllt drama. Kvinnor spränger sina män i nya tv-serien "Black widows". Sidan 10

Dysterkvist?

Stockholmsaktuella Harry Callahan revolutionerade fotot med sina allvarliga naturbilder, här i "Royal oak". Man måste inte skrika högst för att förändra mest, skriver Malena Rydell. Sidan 9

Välkommen till Kaplans Klockor

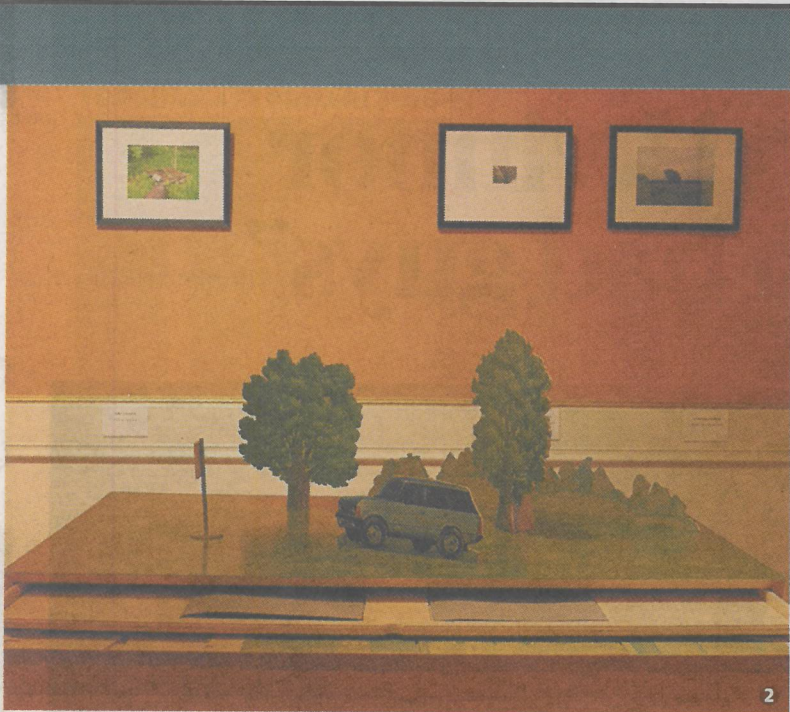
Lördag 6 februari kl. 13.00

Visning fredag 10-18 samt lördag 11-13

Kaplans®
AUKTIONER

Biblioteksgatan 5, www.kaplans.se

1 I Goldin + Sennebys retrospektiv "Standardlängden av ett mirakel" ingår eken och de avsågade grenarna, visade på Tensta konsthall i dialog med grupputställningen "New visions".

Foto: Jean-Baptiste Beranger

2 Waldemarsudde ställer ut Goldin + Sennebys nya verk "The plot", en modell av Moa Ott som gestaltar ett stycke mark som konstnärduon köpt i Kent i England.

Foto: Lars Edholm

3 Goldin + Sennebys "The decapitation of money" på Finansinspektionen.

Foto: Jean-Baptiste Beranger

universum

Eurobank i Paris hänger en karta över Marly-skogen i Paris. På det tillhörande ljudspåret berättas att surrealisterna Georges Bataille lär ha haft hemliga möten vid en ek i skogen med sitt sällskap Acéphale för att fira mordet på Ludvig XVI 1793.

Vid samma tid ska pengarnas frigörelse från metallvärdet ha inletts – en resa som fullbordas under vårt eget århundrade, när pengarna inte bara är virtuella belopp i ett globalt datasystem utan dessutom friköpplats från statsmakten och rör sig i ett eget, gränslöst territorium.

Låter det förvirrande? Det tar inte slut där. Mellan eken på Tensta konsthall och utställningarna ute på stan löper mängder av associationer och korsreferenser, många av dem förmodligen bara begripliga för konstnärduon själv. I en recension av utställningen "Vårt arbete" på Lunds konsthall förra veckan (DN 28/1) påpekade Dan Jönsson att många av de visade verken är svåra att ta till sig för en publik som

inte är specialkunnig eller förstår engelska.

I det här fallet tillkommer ytterligare en komplikation: för att ta del av utställningens alla förgreningar måste man ha tid och energi att röra sig över ett stort geografiskt område under minst två dagar. Det kan man möjligen klara om man är konststudent eller kritiker, men förvärvsarbetande småbarnsföräldrar gör sig knappast besvär.

Det är synd, Goldin + Sennebys konst är både fascinerande och utmanande i all sin komplexitet. Har man möjlighet att sätta sig in i den lär man sig mycket, såväl om den ekonomiska marknaden som om hemliga sällskap, lantbrukspolitik och mycket annat.

Men den är också ett symptom på en konstvärld som sluter sig omkring sig själv, även när den uttalade ambitionen är att vara gränsoverskridande och inkluderande.

Bo Madestrand
konst@dn.se

Utställning och bok.

De tre svartvita männen. Fin hyllning till fotorevoltörer

Callahan, Dawid, Sugimoto

Åmells konsthandel, Stockholm. Visas t o m 12/2

"This is a photograph"

Dawid

Art and theory publishing

● När konsthallen Artipelag i somras gjorde en utställning om allvarliga män som fotograferat havet och naturen fungerade Harry Callahans bilder som frisk luft i ganska stilistående rum. Här fick man möta en fotograf som försökte gestalta naturen i stället för att underordna sig den.

Callahan, som föddes 1912, var först bilfabriksarbetare i motorstaden Detroit. Han började fotografera på 40-talet, och gjorde som så många andra män som skrivit in sig i den stora amerikanska fotoboken: flanerade längs gatorna där han bodde med kameran på höften. Men ganska snart gick han in i ett mer experimentellt förhållnings-sätt och började leka med dubbel-exponeringar och collage.

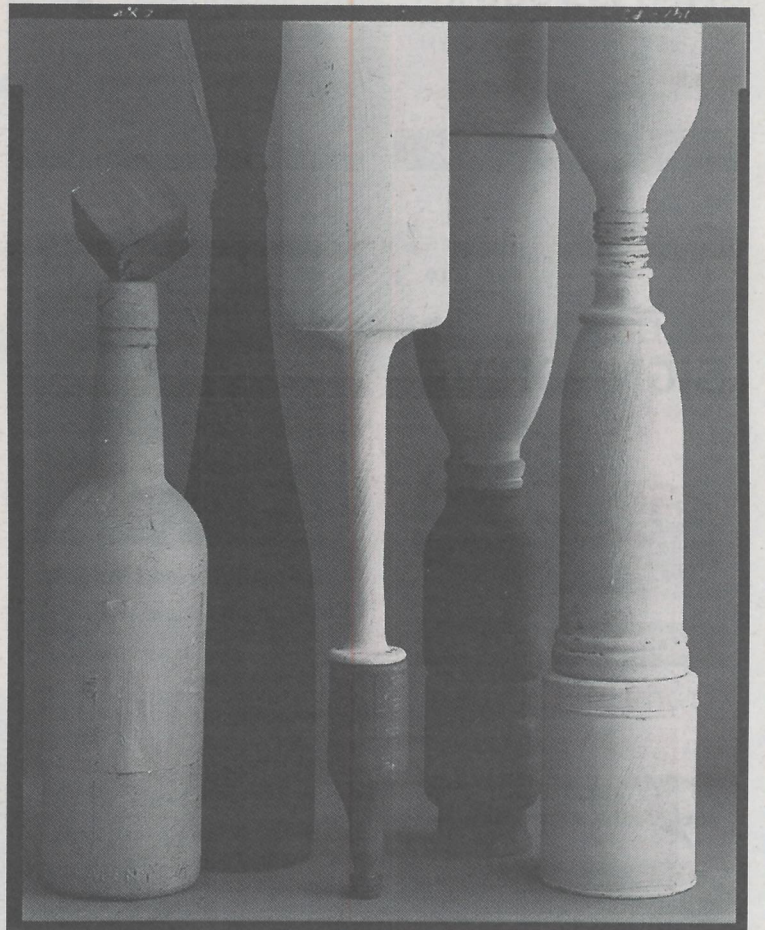
Men Callahan fortsatte livet igenom att göra bilder av det han alltid tyckt bäst om att fotografera: sin fru Eleanor, naturen i dess mest lättälskade form: stränder och träd. Även om han hade Amerikas mest berömda landskapsuttolkare Ansel Adams som mentor, så valde han hela tiden ett mer aktivt och konceptuellt förhållnings-sätt än sin lärare.

Några av hans mest subtila naturtolkningar hänger nu på Åmells. I utställningen "Callahan Dawid Sugimoto" har curatorn Niclas Östlund sammanfört tre män som flytt ifrån det svartvita fotots anspråk på att berätta sanningar om verkligheten, och som har gjort det på liknande vis.

De har abstraherat, skalat av och estetiserat. Men framför allt har de alla återvänt till fotografins barn-dom på ett faktiskt ganska lekfullt sätt. Det kanske inte är det första man slås av när man ser de gravallvarliga och grafiska kompositionerna. Men alla tre förhåller sig till fotomediet som om de levde i dess upptäckartid, när detta att måla med ljus – släppa in ljus i en svart låda – ännu inte var ett färdiglost mysterium.

I Sverige var Dawid (som är en beundrare av Callahan) en av de första att bryta mot den starka realistiska normen i fotografin, med 80-talsserierna där han upphöjde vardagsföremål. Här är det serien "Arbetsnamn Skulptur" från 1980-talets första hälft som valts ut, där Dawid staplar geometriska bruksföremål som ett barn bygger med klossar och avbildar dem utan skuggor.

Samtidigt kröner 40-talisten Björn Dawidson sin karriär med en mastodontbok med en titel som, ihop med 400 sidor antifotografier, blir en manifestation för hans konsekvent, närmast envetna, uppror

"1141" av Dawid från 1983 visas på Åmells...

Foto: Dawid

... och även "Chicago" av Harry Callahan, 1949. Foto: The estate of Harry Callahan

mot vad som anses vara ett fotografi.

Boken "This is a photograph" fungerar också som en påminnelse om hur likriktad den svenska fotoscenen var under den era då Anders Petersen och hans punkromantiska beundrare dominerade, och hur mycket som förändrats tack vare att postmoderna fotografer som Dawid rivit ner uppdelningen mellan konst och foto. När man ser serie på serie blir det tydligt att Dawid inte bara är pretentiös, utan också har dräplig humor.

Hasselbladspristagaren Sugimoto, som är född i Japan men lever i New York sedan 70-talet, representeras på Åmells av serien "Drive-ins" från tidigt 90-tal. Han har parkerat sin

storformatskamera framför filmduken och haft slutaren öppen lika länge som en film visas. Mitt i bilderna lyser duken vit och öde – som ett övernaturligt ufo-sken på himlen – lika öde som de flesta drive-in-biografer är i dagens USA, där de står som minnen över en fördigital era när människor såg på film både tillsammans och utomhus.

De är en ovanligt konceptuell variant av ett av det senaste halvseklens vanligaste motiv: bedagade relikter från konsumtionssamhällets ungdom. Det är inte alltid de som skriker högst som förändrar mest. "Callahan Dawid Sugimoto" är en fin hyllning till de försynte revoltörerna.

Malena Rydell
konst@dn.se